

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

Quomodò commouendi sint patresfamiliâs. Cap. XL.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69050)

sanctæ religionis conseruatricē diuinitus tot & tam magna beneficia illis esse concessa, non vt priuati sibi propria facerent; sed vt libertate & honesto ocio illi fruerentur: vehemens illud studium ad parādas opes, quod à quibusdam adhibetur, adhibeatur ad religionem sanctam tuendam, ad sancientas & seruandas leges, ad iustitiam colendam, ad salutaria consilia proponenda. Verum ad nobiles cōuertens orationem, quando hi solent esse magnanimi, & plerunque admodum ambitiosi, ad humilitatem maximè sunt excitandi, & valdè deterrendi, nè in illud magnum incidant dedecus, quod est à parentum gloria degenerare: humilitati in primis studeāt, nullam esse nobilitatem, quæ cum Christi nobilitate sit conferēda. Ignobiles, ad veram nobilitatem, quæ in obseruatione religionis & in virtutibus est collocata, sunt accendendi. Doceat tamen orator, vt ignobiles nunquā nobilibus se pares putent; quandoquidem cū claris sint orti parentibus, & antiquis sæpè diuitijs abundant, illis etiam concessum videtur, vt à cæteris, eis quidam tribuantur honores.

Quomodò commouendi sint patresfamiliās.

Cap. XL.

PORRO autem cū maior auditorum pars, hac ratione distingui possit, vt alij sint famuli, alij domini, quos rectiūs patresfamiliās dixerimus; ad hos sæpissimè ita conuertendus est sermo. meminerint ided se constitutos esse patresfamiliās à Domino, vt familiam suam informent, hortentur, corripiant, & consolentur; idquæ ab illis requiri, vt vniuersæ familia suæ se virtutum exemplar

plar prabeant: huius muneris exacturum Dominum rationē. quo loco cōmodissimè poterit dicere ad eos, qui hac diuinitus concessa potestate abutuntur: noli esse sicut leo in domo tua, euertens domesticos tuos, & opprimens tibi subiectos: mundum esse tanquàm amplissimam quādam familiā Christi; Christum pręscripsisse legem charitatis, pietatis, humilitatis: iurgia, conuicia, & verba iniuriosa, quibus vti solent serui suarū cupiditatum, huius seculi domini, esse maximè detestāda: B. Paulum Apostolum audiendum, qui scripsit ad Ephesios; Et vos domini, eadem facite illis, quemadmodū vobisipsis fieri optaretis, si serui essetis & pauperes; scientes quia eorum & vester Dominus est in cęlis. Quę verba oratorio modo explicans Ecclesiasticus orator, sic populū, sic patres familiās alloquitur: Existimate, fratres, vos seruorū vestrorum esse conseruos, qui communem dominū habetis in cęlo, qui eundem cęli & terrę rectorem agnoscitis Deum; eundem illorum & vestrum patrē experimini; eundem etiam horribili illo die iudicij iudicē habituri. Quę mensura mensi fueritis, metietur vobis, docuit cōmunis omnium Dominus. His verbis ostendet, immoderatis laboribus non esse grauandos famulos, res necessarias ad victum & vestitum illis prouidendas, eis soluendam mercedem, studendum, vt meliores efficiantur; indulgentia, nimia familiaritate, & communicatione secretorum, non eos esse ad licentiam, quod quidam faciunt, erudiendos. Hoc loco peruersa quorūdam dominorum consuetudo acriter erit reprehendenda, quod famulis suis, veluti mancipijs, vtantur, & veluti tyranni miserrimę cuiusdam domūs seruos suos adhibeant sibi ministros ad multa scelera patranda.

tranda corruptores suorum filiorum, eos efficiat. Quamobrem obiurgandi sunt sæpè, nè huiusmodi homines alant, nè multitudine famulorum inutilium, quæ familias perturbet, delectentur, opes suas in alios vsus conferant, alant potius seruos Christi, pauperibus subueniãt, sciant in multas calamitates incidisse, & perpetua infamia multas familias fuisse notatas, ob hanc vnã causam, quòd nulla in eis erat disciplina; pater familiã turpiter iracundiã, aut cupiditati seruebat, & famuli dominabantur. hinc homicidia, hinc supra, hinc adulteria, hinc multas calamitates exortas esse commemorabit.

Quibus verbis excitari debeant famuli.

Cap. XLI.

VBI hoc argumentum tractauerit, ad famulos orationem conuertens, explicabit pluribus ea verba B. Pauli: Serui, obedite per omnia dominis carnalibus, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed in simplicitate cordis timentes Deum: quodcunque facitis, ex animo operamini, sicut domino, & non hominibus, scientes, q̄ à domino accipietis retributionem hereditatis. Quæ verba necessariò sunt sæpè explicanda, cum plerique non seruiant in domino, sed ad oculum, & vt placeant; quod maximè in aulis principũ solet accidere: quo loco, sunt excitandi qui seruiunt, vt seruiant in Domino, eatenus pareant dominis suis, quatenus quod iubet, cum lege Domini consentit, aut saltẽ diuinæ legi nõ aduersatur. reprehendendi sunt huius seculi mores, quòd famuli, quòd familiares, vt placeant dominis, illis adulantur; malum